

Kolozsvár, 2019. július 10. - Friss kutatási eredmények szerint Székelyföldön a magyar nemzetiségűek alulreprezentáltak a kormánynak alárendelt intézményekben, és kevesebbet is keresnek, mint a román nemzetiségűek.

A Székelyföldi Közpolitikai Intézet által végzett kutatásokat Sepsiszentgyörgyön mutatták be egy konferencia keretében, melyről a szervező intézet szerdán számolt be közleményében.

Székely István Gergő szociológus, a közpolitikai intézet kutatási igazgatója egy olyan kutatás előzetes eredményeit ismertette, melynek során a Kovászna megyei közszférában vezető tisztséget betöltő (vagyonnyilatkozat közzétételére kötelezett) 5002 személy vagyonnyilatkozatát dolgozták fel statisztikai módszerekkel.

Az adatokból kiderült: a 75 százalékban magyarok által lakott Kovászna megyében a magyarok jelentősen alulreprezentáltak a kormánynak alárendelt (dekoncentrált) intézmények minden típusában. A védelmi minisztériumhoz tartozó egységek vezetésében egyáltalán nem kimutatható a jelenlétük, a belügyi szervezetekben 10 százalékos, a prefektusi hivatalban 15-20 százalékos az arányuk. Ezzel szemben a többnyire magyar választott vezetők által irányított helyi önkormányzatokban és az oktatási intézményekben nagyjából visszatükröződnek a lakossági etnikai arányok, a megyei önkormányzatnak alárendelt intézményekben a magyarok enyhe felülreprezentáltsága rajzolódik ki.

A kutatási eredmények a románok egyértelmű előnyét rajzolják ki a jövedelmek terén is. "A kutatásban több, az átlagbérhez viszonyított jövedelmi sávot alakítottunk ki. (...) A felsőbb jövedelmi sávokban egyértelműen a románok túlsúlya rajzolódik ki" - idézte a közlemény az igazgatót. Székely István Gergő hozzátette: vélhetően a keresetekkel áll összefüggésben az a tény, hogy a románok körében az eladósodottság mértéke is lényegesen magasabb. Az elemzés azt is kimutatta, hogy a közszférában dolgozó románok személygépjárművei átlagosan két évvel újabbak a magyarokénál. A magyarok csupán az ingatlan-, elsősorban telekvagyon tekintetében vannak enyhén jobb helyzetben.

Csata Zsombor, az MTA Kisebbségkutató Intézetének tudományos munkatársa, a Babes-Bolyai Tudományegyetem (BBTE) oktatója Marosvásárhelyen vizsgálta meg a közigazgatási elit helyzetét a vagyonnyilatkozatok alapján.

Megállapította: míg a város lakosságának 45 százalékát teszik ki a magyarok, a közszférához tartozó intézmények vezetőségében a magyarok aránya nem éri el a húsz százalékot. "Egy marosvásárhelyi magyarnak kétszer-háromszor kisebb az esélye olyan pozícióba kerülni, amelyre vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettség vonatkozik, mint egy románnak" - állapította meg a kutató.

Nagyon alacsony a magyarok aránya a Belügyminisztérium alkalmazottai körében, a védelmi egységekben, az igazságügy intézményeiben. Magasabb a helyi és a megyei tanácsnak alárendelt szervezetekben, a környezetvédelmi, egészségügyi és az oktatási minisztérium intézményeiben, de itt sem közelítik meg a lakossági arányt. A kutatás azt is kirajszolta, hogy ott vannak inkább magyar vezetők, ahol alacsonyabbak az átlagbérek: a szociális szolgáltatásokban, kulturális intézményekben, oktatásban. Ez magyarázza azt a 15 százalékos bérhátrányt is, ami a magyar vezetőkre és köztisztviselőkre általában jellemző a románokhoz képest.

Csata Zsombor korábbi kutatásokra is hivatkozva kijelentette, hogy folyamatosan romlanak az erdélyi magyarok társadalmi pozíciói, és ez a jövedelmekben is megmutatkozik. Megjegyezte: a vagyonnyilatkozatokra vonatkozó romániai szabályozás a legszigorúbbak közé tartozik az

EU-ban. E nyilatkozatok nyilvános közzététele kötelező, és e dokumentumok tartalmilag is jó alapot nyújtanak a tudományos hipotézisek ellenőrzésére és a közpolitikai kérdések vizsgálatára.

A Székelyföldi Közpolitikai Intézetet (SZKI) 2017-ben hozták létre, az Székelyföldi Önkormányzati Tanács elnökévé választott Antal Árpád sepsiszentgyörgyi polgármester kezdeményezésére. A kormányzattól független alapokon működő kutatóintézet fő célja olyan szakmai háttéranyagok kidolgozása, amelyek elősegítik a székelyföldi önkormányzatok közpolitikai céljainak megvalósítását. Az intézet sepsiszentgyörgyi székhellyel és nyárádszeredai munkaponttal működik.